

Karl May Nieuws

29 maart 2024

Nummer 87

KARL MAY DAG, 20 APRIL 2024

Het bestuur heeft het genoegen u uit te nodigen voor onze Voorjaarsbijeenkomst, die zal worden gehouden op **zaterdag 20 april a.s.**, op de gebruikelijke plaats: kerkgebouw De Bron, Vogelplein 1 te Amersfoort.

Het programma ziet er als volgt uit:

- 09.00** – Bestuur aanwezig
- 09.30** – Inrichten van tafels t.b.v. de verkoop door leden en de Vereniging. Huur per tafel € 7,50
- 10.30** – Opening van de dag door Ger Tielen
- 11.00** – Algemene ledenvergadering Zie de agenda hieronder. Stil zal worden gestaan bij het overlijden van Wil Storken
- 12.30** – Pauze (uw bestelling graag doorgeven voor 11.00 uur)
- 13.00** – Presentatie van Witte Bison 35 door Frits Roest
- 13.15** – Uitreiken van De Witte Bison aan de aanwezigen, tevens mogelijkheid tot betaling van de contributie 2024
- 13.30** – Groepsbespreking van Karl May's romanfiguren Mohammed Emin en Amad el Ghandoor. **Lees vooraf de te bespreken tekst verderop in deze Nieuwsbrief!**
- 14.15** – Napraten en opruimen
- 14.45** – Einde van deze dag

AGENDA 15^e ALV

1. Opening door de voorzitter
2. Verzoek van secretaris om presentielijst te tekenen en mededelingen
3. Vaststellen en goedkeuren van de notulen van de 14^e ALV d.d. 22 april 2023 (zie Witte Bison 34 om het verslag terug te lezen en evt. te bespreken op 20 april)
4. Samenvatting van het jaarverslag over 2023 door secretaris
5. Financieel jaarverslag 2023 door penningmeester en begroting 2024 (zie ook punt 8)
6. Verslag van kascommissie: Pieter Pons en Theo Pons, met als reserve Mart Lenaerts)
7. Decharge voor gevoerd beleid en benoeming van nieuwe kascommissie
8. Bestuurssamenstelling en (her)verkiezingen. Voorzitter Ger Tielen moet helaas om gezondheidsredenen terugtreden. Hij blijft wel binnen het bestuur actief om samen met Peter Nefs algemene

KARL MAY VERENIGING

Bestuur:

Voorzitter:

Ger Tielen
Dr. J. Röntgenlaan 44
3723 LC Bilthoven
06-51 35 29 20
ger.tielen@gmail.com

Secretaris:

Hans Boessenkool
Berkepad 14
4651 JZ Steenberg
0167-56 53 18
jboessenkool@home.nl

Penningmeester:

Jan-Willem Goedmakers
Koestraat 37a
6104 AJ Koningsbosch
06-30 47 02 97
jan-willem.goedmakers@stam-carbon.com

Bankrekening:

NL85 RABO 0113 9355 01
t.n.v. Karl May Vereniging

Vice-voorzitter:

Jan Willem van der Jagt
Ambachtshof 3
2291 DX Wieringen
06-23 28 86 51
jwvdjagt@gmail.com

Redactie

De Witte Bison en

KM Nieuws:

Frits Roest
Fluitakker 29
6721 ZE Bennekom
06-29 60 89 88
frits.roest@gmail.com

Webmaster:

Jurjen Wolters
Kruslings 2
9247 EL Ureterp
0512-52 44 02
jurjenwolters@outlook.com

Algemene zaken:

Peter Nefs
Rijsbergseweg 46
4873 LT Etten-Leur
06-14 80 00 05
pmjneps@gmail.com

zaken te behartigen, Het bestuur stelt voor om Jan Willem van der Jagt, de huidige vicevoorzitter als voorzitter te kiezen. Tegenkandidaten gaarne melden bij de secretaris tot een uur vóór de ALV! In 2025 zullen dan reglementair de penningmeester, de secretaris en de webmaster aftreden en eventueel opnieuw verkiesbaar zijn. In 2026 zullen de voorzitter, redacteur en algemene zaken volgen. Wij stellen voor het vicevoorzitterschap te laten vervallen.

9. Hoe staat het met het voorstel om de Witte Bison ook digitaal beschikbaar te stellen?
10. GOOGLE-GROUPS, willen we ermee werken?
11. Ingebrachte punten, voorafgaand bij de secretaris ingediend tot 10.45.

Volgende Karl May-voorjaarsdagen. Wat is wenselijk?

Eerder ingediende voorstellen:

(a) betere communicatie met leden zonder internettoegang, (b) een papieren variant van de nieuwsbrief, maandelijks te verschijnen, met naast mededelingen ook meer inhoudelijke, animerende en sfeervolle zaken waarop men kan reageren, (c) huiskamerbijeenkomsten

12. Rondvraag
13. Sluiting

HERINNERING BETALING CONTRIBUTIE

De penningmeester herinnert onze leden, die hun **contributie** nog niet hebben voldaan voor 2024, dit zo spoedig mogelijk te doen op de hiernaast vermelde rekening. Op dit moment bedraagt de contributie € 27,50 (Nederland en België; daarbuiten € 35,-)

AFTREDEN VAN DE VOORZITTER

Beste leden van de Karl May Vereniging. Helaas moet ik, Ger Tielen, om allerlei redenen afscheid nemen van het voorzitterschap van de Karl May Vereniging. Met veel genoegen en met stille trots heb ik gedurende een jaar of zeven deze functie vervuld. Het is tijd voor een wisseling van de wacht. Op de eerstvolgende algemene ledenvergadering zal ik de voorzittersfunctie neerleggen in de wetschap dat er een opvolger zal klaar staan met uitmuntende kwaliteiten. Ik hoop wel nog geruime tijd onze prachtige vereniging te blijven dienen in andere functies. Vooralsnog ook als bestuurslid.

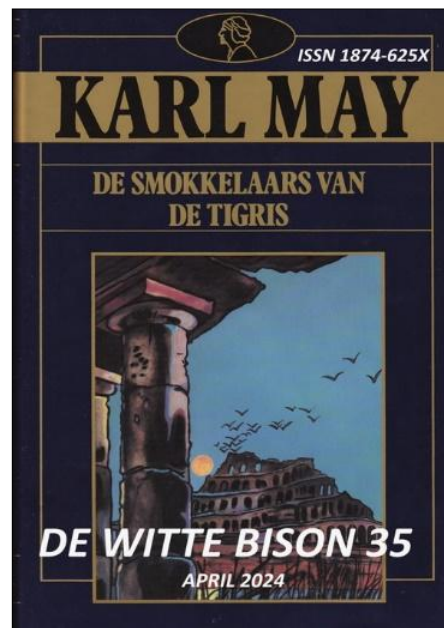
VERTALING EN UITGAVE WINNETOU II

Bericht is ontvangen dat de vertaalsters Josephine Rijnaarts en Elly Schippers met veel plezier zijn begonnen aan de vertaling van Winnetou II. De vertaling van de historisch-kritische uitgave van deel II zal dit jaar worden voltooid en begin 2025 bij Uitgeverij IJzer verschijnen. Vanuit de vereniging is al een aardig bedrag in het Karl May Fonds gestort, maar er mag nog meer bij om het laatste gat in de begroting te dichten. Aarzel niet en maak een bedrag over op NL85 RABO 0113 9355 01 onder vermelding van *Donatie Winnetou*

II. De eeuwige roem van een naamsvermelding mag je ten deel vallen.

DE WITTE BISON 34

Intussen is de redactie, mede dankzij uw hulp, erin geslaagd weer een goedgevuld nummer van ons tijdschrift samen te stellen. Dit zal op de Karl May dag van 20 april worden gepresenteerd en gedistribueerd.

De inhoud hiervan is als volgt:

Redactioneel

Fotoimpressie van onze bijeenkomst van 11 november 2023

In memoriam Wil Storken

Toespraak voor Wil tijdens zijn uitvaart op 26 februari 2024

De huldiging van onze gelauwerden

Van het bestuur

Symposium "Tussen schandaal en potentieel: Leeswijzen van Winnetou"

Onze recente groepsbesprekingen

Nieuwe uitgaven en/of bijzonderheden

Winnetou II. De opsplitsing van De pelsjagers van den Rio Pecos bij Het Boekhuis

Relatiediagram van de Oriëntcyclus

Film Forum 1959. De slavenkaravaan verfilmd

De katholieke uitgever F.H.J. Bekker

Gustave Aimard. Bibliografie in voorbereiding

Onbekende illustraties: *Winnetou*-cyclus XVII

Uit de KIVA archieven

Feuilleton: Kristus of Mahomet (1)

Herziene prijzen van de uitgaven van de Karl May Vereniging

Op onze website vindt u de cumulatieve inhoudsopgave van alle tot dusverre verschenen nummers. De 35 nummers beslaan thans 1662 bladzijden!

BEREIKBAARHEID VAN DE ZAAL

Onze bijeenkomst zal, zoals steeds worden gehouden in de wijkzaal van kerkgebouw De Bron, Vogelplein 1 te Amersfoort. De locatie hiervan vindt u onderaan op onze website.

Degenen, die met openbaar vervoer komen, kunnen vanaf treinstation Amersfoort Centraal bus 6 nemen (richting Liendert en Rustenburg, perron H), die om 18 en 48 minuten over het hele uur, na 8 minuten rijden aankomt bij bushalte Ganzenstraat, vanwaar het 6 minuten lopen is naar het Vogelplein.

CARPOOLING OF MEERIJDEN

Zoals reeds eerder is aangegeven, kunt u bij interesse in of behoefte aan gemeenschappelijk vervoer, dit kenbaar maken.

ONZE UITGAVEN

Tijdens onze bijeenkomst zullen de op de website of achterop de Witte Bison vermelde verenigingsartikelen op de bestuurstafel aanwezig zijn.

Wegens herzien voorraadbeheer zijn de prijzen van onze uitgaven aangepast. Zie de volledige lijst van beschikbare boeken en tijdschriften achterop De Witte Bison 35.

ONZE WEBSITE

Wellicht ten overvloede wijzen wij er hier nog even op dat u op onze website **www.karl-may-vereniging.nl** veel informatie kunt vinden over onze Vereniging. De inhoud ervan wordt regelmatig geactualiseerd.

KARL MAY PERSONENBESPREKING

ditmaal: Mohammed Emin en Amad el Ghandoor

De bespreking van personen uit Karl May's boeken op 11 november j.l. mag een succes genoemd worden. Aan de hand van de personen Old Surehand en Apanatshka als kapstok is een groot aantal facetten uit het oeuvre van de schrijver aan de orde geweest.

Voor de eerstvolgende Karl May-dag hebben wij gekozen voor de personen van Mohammed Emin en zijn zoon Amad el Ghandoor uit de Oriëntcyclus. Zij komen voor in (1) de Becht-delen *Kara Ben Nemsi*, *Door Koerdistan*, en *Van Bagdad naar Stamboel* (1^e of 2^e ed.; Spectrum-delen 16 t/m 18). Amad is bovendien actief in (2) het aanhangsel bij het 6^e deel van deze reeks, waarbij Rih aan zijn einde komt, en hij zich vervolgens als sjeik terugtrekt (Becht *De Kara-Nirwan-Khan*, slot; Spectrum dl.24,2). Tenslotte speelt Amad een bijrol in (3.) het korte verhaal *Nûr es semâ* (d.i. *Licht van de hemel*), dat als een van de 12 kleine Schoonderbeeks is uitgegeven

onder de titel *De Valsche Talisman*, en tevens als feuilleton opgenomen in *Bison* nr.9 van april 2011. Chronologisch speelt deze vertelling vóór *Rih's Dood*.

1. Sjeik Mohammed Emin ontmoeten we het eerst op de helft van het 1^e deel van de Oriëntcyclus. We horen al spoedig dat zijn zoon Amad verraderlijk gevangen gezet is door de goeverneur van Mossoel. Na de roemrijke overwinning op de vijanden van de stam der Haddedihi begeeft Mohammed Emin zich met Kara Ben Nemsî en Halef op weg om Amad te bevrijden, waarbij ook Sir David Lindsay een rol speelt (Amad komt in persoon voor vanaf ongeveer één-derde van het 2e deel, althans in de Duitse boekuitgave). Nadat zij erin geslaagd zijn Amad uit de gevangenis te halen, moeten ze met een grote omweg de stam weer zien te bereiken. Hierbij sneuvelt Mohammed Emin in een gevecht met de Bebbeh-Koerden, nadat er een conflict tussen hem en zijn zoon enerzijds en Kara anderzijds is ontstaan. Amad trekt er alleen op uit om zijn vaders dood te wreken (3^e deel).

2. In het aanhangsel bij het 6^e deel (in het Duits: *Der Schutz*), dat rechtstreeks voor de boekuitgave van Fehsenfeld geschreven is, wil Amad het graf van zijn vader bezoeken, vergezeld door Kara Ben Nemsî met Halef en Lindsay, en een kleine troep Haddedihi. Opnieuw komt er een conflict tussen Amad en Kara, met het fatale gevolg dat Kara's hengst Rih in een nieuw gevecht met de Bebbeh het leven laat. Amad ziet zich vervolgens genoodzaakt als sjeik af te treden.

3. Een merkwaardige plaats neemt het korte verhaal *Nûr es semâ / De Valsche Talisman* in. Aan het begin wordt ons verteld dat Kara Ben Nemsî met Halef onderweg is van Bagdad naar de Haddedihi, om hun vriend sjeik Amad op te zoeken, die ze van jaren tevoren kenden. Halef is in deze vertelling duidelijk niet in de stam opgenomen, Rih komt niet voor en wordt niet genoemd. De hele geschiedenis is moeilijk te plaatsen in het geheel van de verhalen over Kara en Halef met de Haddedihi. Je krijgt de indruk dat het om een vroeg verhaal gaat, uit de tijd van de publicatie van de eerste gedeelten van de Oriëntcyclus, dus ca.1881-1882, toen het Karl May kennelijk nog niet helder voor ogen zweefde hoe hij het verder wilde afwickelen. Daarentegen dateert de vroegst bekende publicatie uit 1893, in Benzinger's Marien-Kalender! Toen was het gegeven dat Halef inmiddels tot de stam der Haddedihi behoorde allang gemeengoed. Naar mijn mening kunnen we er niet onderuit voor het ontstaan van het verhaal en de eerste uitgave een veel vroegere datum aan te nemen, wellicht onder pseudoniem.¹ Karl May had vóór de start van de Fehsenfeld-reeks de gewoonte zijn eerder uitgegeven verhalen vaak opnieuw in een ander tijdschrift te publiceren. In 1894 is deze vertelling opgenomen in Fehsenfelds verzamelbundel *Orangen und Datteln*, zonder wezenlijke veranderingen, dus ook met behoud van de boven genoemde 'vreemde' omstandigheden.

Ter voorbereiding kan men voor de eerste twee Oriënt-delen de boeksamenvattingen van Wil Storcken raadplegen: *Bison* 27 & 34.

¹ Voor wie het interesseert: iets dergelijks is ook het geval met het verhaal *Mater dolorosa* (= Schoonderbeek, *Het Kruis van Jussuf Ali*), waarin ook opmerkingen over Halef voorkomen die in strijd zijn met latere uitgaven, zodat het dus een veel oudere ontstaansdatum zou moeten hebben dan 1892 (Regensburger Marien-Kalender).

In het eerstgenoemde tijdschriftnummer vindt men ook een leesinstructie voor het 1^e deel, met informatie over de tekstgeschiedenis; wat daar gezegd is over aan te bevelen uitgaven geldt ook voor de overige delen van de Oriëntcyclus. De reprint van de originele Duitse tijdschrifttekst van het 2^e deel heeft dezelfde link als het 1^e deel:

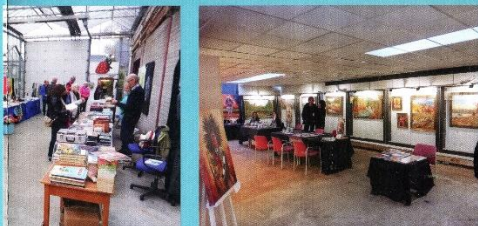
www.karl-may-gesellschaft.de/kmg/primlit/reise/orient/reprint/zeitung/gioelged/index.htm; die van het 3^e en 4^e deel vindt men hier: <https://www.karl-may-gesellschaft.de/kmg/primlit/reise/orient/reprint/zeitung/karavane/index.htm>. De oudst bekende Duitse tekst van *Nûr es semâ* is hier te raadplegen: <https://www.karl-may-gesellschaft.de/kmg/primlit/erzaehl/reise/himmelslicht/nur-es-sema-himmelslicht.php>.

Boekuitgaven: dl.1: <https://www.karl-may-gesellschaft.de/kmg/primlit/reise/gr/gr01/gr01-txt.pdf>; dl.2: <https://www.karl-may-gesellschaft.de/kmg/primlit/reise/gr/gr02/gr02-txt.pdf>; dl.3: <https://www.karl-may-gesellschaft.de/kmg/primlit/reise/gr/gr03/gr03-txt.pdf>; dl.6: <https://www.karl-may-gesellschaft.de/kmg/primlit/reise/gr/gr06/gr06-txt.pdf>; *Nûr es semâ*: <https://www.karl-may-gesellschaft.de/kmg/primlit/reise/gr10/gr10-txt.pdf>.

Het is nuttig hier alvast te vermelden dat wij voor de personenbespreking tijdens de **Karl May-dag in het komende najaar** geen helden, maar schurken gekozen hebben, nl. de gebroeders Cortejo en hun dochter c.q. nicht Josefa, en verder hun bondgenoot Landola. Zie de Waldröschchen-serie, bij voorkeur uitgave Schoonderbeek: *Matavase t/m Cortéjo in de prairie* (of anders de – zeer sterk bewerkte – Spectrum-serie, dl.26-30). Nadere informatie komt z.s.m. op de website.

DE KIVA BESTAAT 60 JAAR!

Wij ontvingen bericht dat De KIVA haar 60-jarig bestaan viert op zondag 21 april a.s. De KIVA is de oudste organisatie voor Noord-Amerikaanse indianen in Nederland. Wij feliciteren hen met dit bijzondere jubileum!! Voor deze dag is een speciaal programma opgesteld, waarbij iedereen welkom is. U vindt dit programma en de uitnodiging hieronder. Festiviteiten beginnen om 10:30, plaats van handeling is Heusden (gem. Asten, NB). Er is tevens een expositie van indianenschilderijen van Jeroen Vogtschmidt.

Programmaoverzicht Kiva Dag 2024 Locatie: Kiva-ontmoetingsruimte Waardjesweg 58 – 5725 TB Heusden gem Asten <table border="0"><tr><td>10.30</td><td>Deuren open</td></tr><tr><td>10.45-11.00 uur</td><td>Welkomstwoord – door Kiva-voorzitter Hugo Vos</td></tr><tr><td>11.00-11.45 uur</td><td>Lezing Shoran Piper</td></tr><tr><td>12.00-12.30 uur</td><td>Lezing 60 jaar De Kiva – door Frans Wojciechowski</td></tr><tr><td>12.30-13.15 uur</td><td>PAUZE Moment om vragen te stellen over het programma tot nu toe en pauze te houden. Gelegenheid om een hapje te eten, boeken en Indiaans handwerk te bekijken.</td></tr><tr><td>13.15-14.00 uur</td><td>Lezing Alvera Sargent</td></tr><tr><td>14.15-14.30 uur</td><td>Interview met Bianca Mastenbroek</td></tr><tr><td>14.30-15.00 uur</td><td>Lezing Serv Wiemers</td></tr><tr><td>15.00-15.45 uur</td><td>PAUZE Moment om vragen te stellen over het programma tot nu toe, praatje te maken met de gasten, exposities te bekijken, standhouders te bezoeken.</td></tr><tr><td>15.45-16.00 uur</td><td>Quiz</td></tr><tr><td>16.00-17.00 uur</td><td>Napraten en laatste inkopen markt</td></tr></table> TOEGANG GRATIS IEDEREEN IS WELKOM	10.30	Deuren open	10.45-11.00 uur	Welkomstwoord – door Kiva-voorzitter Hugo Vos	11.00-11.45 uur	Lezing Shoran Piper	12.00-12.30 uur	Lezing 60 jaar De Kiva – door Frans Wojciechowski	12.30-13.15 uur	PAUZE Moment om vragen te stellen over het programma tot nu toe en pauze te houden. Gelegenheid om een hapje te eten, boeken en Indiaans handwerk te bekijken.	13.15-14.00 uur	Lezing Alvera Sargent	14.15-14.30 uur	Interview met Bianca Mastenbroek	14.30-15.00 uur	Lezing Serv Wiemers	15.00-15.45 uur	PAUZE Moment om vragen te stellen over het programma tot nu toe, praatje te maken met de gasten, exposities te bekijken, standhouders te bezoeken.	15.45-16.00 uur	Quiz	16.00-17.00 uur	Napraten en laatste inkopen markt	UITNODIGING JUBILEUMDAG 60 jaar De Kiva 1964 - 2024 zondag 21 april 2024 10.45 - 17.00 uur Locatie: Kiva-expositieruimte Waardjesweg 58 5725 TB Heusden gem. Asten TOEGANG GRATIS – IEDEREEN IS WELKOM
10.30	Deuren open																						
10.45-11.00 uur	Welkomstwoord – door Kiva-voorzitter Hugo Vos																						
11.00-11.45 uur	Lezing Shoran Piper																						
12.00-12.30 uur	Lezing 60 jaar De Kiva – door Frans Wojciechowski																						
12.30-13.15 uur	PAUZE Moment om vragen te stellen over het programma tot nu toe en pauze te houden. Gelegenheid om een hapje te eten, boeken en Indiaans handwerk te bekijken.																						
13.15-14.00 uur	Lezing Alvera Sargent																						
14.15-14.30 uur	Interview met Bianca Mastenbroek																						
14.30-15.00 uur	Lezing Serv Wiemers																						
15.00-15.45 uur	PAUZE Moment om vragen te stellen over het programma tot nu toe, praatje te maken met de gasten, exposities te bekijken, standhouders te bezoeken.																						
15.45-16.00 uur	Quiz																						
16.00-17.00 uur	Napraten en laatste inkopen markt																						